Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0005

Pomoc humanitarna w dobie polikryzysu – potwierdzenie naszych zasad w trosce o skuteczniejsze i ambitniejsze reagowanie na kryzysy humanitarne

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 stycznia 2026 r. w sprawie pomocy humanitarnej w dobie polikryzysu – potwierdzenie naszych zasad w trosce o skuteczniejsze i ambitniejsze reagowanie na kryzysy humanitarne (2025/2085(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 208 i 214 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFEU),

– uwzględniając art. 3 ust. 5 oraz art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TEU),

– uwzględniając konwencje genewskie z 1949 r. i towarzyszące im protokoły dodatkowe,

– uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowaną przez UE i jej państwa członkowskie,

– uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2730 (2024) z 24 maja 2024 r. w sprawie ochrony pracowników organizacji humanitarnych i ONZ oraz personelu współdziałającego w konfliktach zbrojnych,

– uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) z 31 października 2000 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz dziewięć kolejnych powiązanych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nakreślających program działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,

– uwzględniając Międzynarodową Konferencję na temat Ludności i Rozwoju, która odbyła się w Kairze w 1994 r., jej program działań i wyniki jej konferencji przeglądowych,

– uwzględniając pekińską platformę działania i wyniki jej konferencji przeglądowych,

– uwzględniając Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej[1],

– uwzględniając tzw. wielki układ (Grand Bargain) podpisany 23 maja 2016 r., roczne niezależne sprawozdania na jego temat, w szczególności sprawozdanie za rok 2021, oraz ramy Grand Bargain 2.0 i odnośne załączniki przedstawione na dorocznym posiedzeniu Grand Bargain w dniach 15–17 czerwca 2021 r., a także zobowiązania odnowione podczas dorocznego posiedzenia Grand Bargain w dniach 19–20 czerwca 2023 r.,

– uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z 23 sierpnia 2016 r. w sprawie wyników Światowego Szczytu Humanitarnego oraz zobowiązań podjętych przez uczestników tego szczytu,

– uwzględniając tzw. reset humanitarny zaproponowany 10 marca 2025 r. przez podsekretarza generalnego ONZ ds. humanitarnych i koordynatora ds. pomocy w sytuacjach kryzysowych Toma Fletchera w komunikacie do Stałego Komitetu Międzyinstytucjonalnego ONZ[2],

– uwzględniając komunikat Komisji z 10 marca 2021 r. w sprawie operacji humanitarnych UE – nowe wyzwania, te same zasady (COM(2021)0110),

– uwzględniając plan działania Komisji Europejskiej na rzecz praw kobiet,

– uwzględniając unijny plan działania na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych (GAP III),

– uwzględniając uaktualnione wytyczne UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego[3],

– uwzględniając konkluzje Rady z 10 grudnia 2018 r. w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz strategiczne podejście UE do kwestii kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,

– uwzględniając konkluzje Rady z 20 maja 2021 r. w sprawie operacji humanitarnych UE, z 22 maja 2023 r. w sprawie wyeliminowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej, z 7 maja 2024 r. w sprawie ochrony w kontekście humanitarnym oraz z 24 czerwca 2024 r. w

---

1 Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj.

2 Komunikat koordynatora ds. pomocy w sytuacjach kryzysowych Toma Fletchera wystosowany do społeczności humanitarnej 10 marca 2025 r.

3 Dz.U. C 303 z 15.12.2009, s. 12.

sprawie aktualizacji wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych,

– uwzględniając konkluzje Rady z 16 grudnia 2024 r. w sprawie zwiększenia wsparcia Drużyny Europy na rzecz światowego bezpieczeństwa żywnościowego i wyżywienia,

– uwzględniając globalną prognozę Światowego Programu Żywnościowego na 2025 r.,

– uwzględniając globalny przegląd pomocy humanitarnej w 2025 r. Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA),

– uwzględniając sprawozdanie ONZ w sprawie kobiet z 2025 r. pt. „At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide" [W punkcie krytycznym – skutki ograniczenia pomocy z zagranicy dla organizacji kobiet podczas globalnych kryzysów humanitarnych],

– uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża z 2024 r. w sprawie międzynarodowego prawa humanitarnego i wyzwań związanych ze współczesnymi konfliktami zbrojnymi,

– uwzględniając sprawozdanie Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z 2025 r. na temat niestabilności (States of Fragility 2025),

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 15/2025 z 18 czerwca 2025 r. na temat pomocy humanitarnej UE objętej zarządzaniem zdalnym,

– uwzględniając sprawozdanie organizacji Equal Measures 2030 pt. „Findings from the 2024 SDG Gender Index – A gender equal future in crisis?" [Wnioski dotyczące wskaźnika równouprawnienia płci za 2024 r. w ramach celów zrównoważonego rozwoju – przyszłość równości płci w kryzysie],

– uwzględniając oświadczenie ministrów spraw zagranicznych grupy G7 z 13 maja 2022 r. w sprawie wzmocnienia działań zapobiegawczych w zakresie pomocy humanitarnej,

– uwzględniając dokument końcowy IV Międzynarodowej Konferencji w sprawie Finansowania Rozwoju, zwany również zobowiązaniem z Sewilli (),

– uwzględniając wytyczne Dyrekcji Generalnej ds. Prowadzonych przez UE Operacji Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej (DG ECHO) z 2023 r. pt. „Promowanie sprawiedliwych partnerstw z lokalnymi służbami interwencyjnymi w kontekście humanitarnym",

– uwzględniając deklarację darczyńców pomocy humanitarnej w sprawie klimatu i środowiska z marca 2022 r.,

– uwzględniając zobowiązania dotyczące wzmocnienia przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez jego propagowanie, rozpowszechnianie i wdrażanie oraz ochrony personelu humanitarnego i medycznego, przyjęte przez UE i jej państwa członkowskie oraz ich stowarzyszenia krajowe na 34. międzynarodowej konferencji Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca,

– uwzględniając zobowiązanie dotyczące odblokowania i ułatwienia dostępu do pomocy humanitarnej, większego zaangażowania politycznego i dyplomatycznego oraz większego wsparcia dla osób niosących pomoc humanitarną, przyjęte przez UE i jej państwa członkowskie na 34. międzynarodowej konferencji Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca,

– uwzględniając swoją rezolucję z 7 maja 2025 r. w sprawie zmienionego budżetu długoterminowego dla Unii w zmieniającym się świecie[4],

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tej dziedzinie w UE w kontekście zdrowia kobiet[5],

– uwzględniając swoją rezolucję z 29 listopada 2018 r. w sprawie sytuacji kobiet niepełnosprawnych[6],

– uwzględniając swoje rezolucje w sprawie pomocy humanitarnej, w szczególności rezolucję z 15 grudnia 2021 r. w sprawie nowych kierunków operacji humanitarnych UE[7], rezolucję z 6 lipca 2022 r. w sprawie rozwiązania kwestii bezpieczeństwa żywnościowego w krajach rozwijających się[8] oraz rezolucję z 23 listopada 2023 r. w sprawie sposobu stworzenia innowacyjnej strategii pomocy humanitarnej – obecne i zapomniane kryzysy w centrum uwagi[9],

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju (A10-0257/2025),

---

4 Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0090.
5 Dz.U. C 81 z 18.2.2022, s. 43.
6 Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 164.
7 Dz.U. C 251 z 30.6.2022, s. 80.
8 Dz.U. C 47 z 7.2.2023, s. 149.
9 Dz.U. C, C/2024/4223, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj.

A. mając na uwadze, że wielostronny system humanitarny stoi w obliczu bezprecedensowych wyzwań ze względu na dużą liczbę osób pilnie potrzebujących pomocy humanitarnej i coraz więcej niestabilnych sytuacji, w tym coraz większą liczbę konfliktów zbrojnych, w porównaniu z rokiem 2023; mając na uwadze, że według szacunków w 2025 r. 305 mln osób na całym świecie będzie potrzebowało pilnej pomocy humanitarnej i ochrony[10]; mając na uwadze, że polikryzys to sytuacja, w której wiele złożonych i powiązanych ze sobą kryzysów nakłada się na siebie w tym samym czasie[11];

B. mając na uwadze, że według szacunków ponad 319 mln osób na całym świecie boryka się z dotkliwym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego, a około 70% z nich żyje na obszarach niestabilnych lub dotkniętych konfliktami[12], gdzie mniej więcej jedna piąta mieszkańców cierpi głód; mając na uwadze, że współpraca międzynarodowa, w szczególności z partnerami, którzy są w stanie udzielić znacznej pomocy, w tym współpraca transatlantycka, w dalszym ciągu ma kluczowe znaczenie dla sprostania tym wyzwaniom, zwłaszcza w dziedzinie bezpieczeństwa żywnościowego;

C. mając na uwadze, że do 2030 r. ponad 90% ubóstwa na świecie będzie przypadało na Afrykę; mając na uwadze, że korzyści płynące z odżywiania, zdrowia i edukacji mają kluczowe znaczenie dla wydostania tych osób z pułapki ubóstwa; mając na uwadze, że według szacunków w 2025 r. największe potrzeby humanitarne będą występowały w Afryce Wschodniej i Południowej, gdzie 85 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że sam kryzys w Sudanie odpowiada za 35% tych potrzeb;

D. mając na uwadze, że sytuacja w Afganistanie jeszcze bardziej obciąża i tak już ograniczone zasoby humanitarne i pogarsza sytuację milionów ludzi, którzy walczą o przetrwanie, w tym kobiet i dziewcząt;

E. mając na uwadze, że ponad 122 mln osób na całym świecie jest przymusowo wysiedlonych, co udokumentowało Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), przy czym prawie 60% z nich mieszka w niestabilnych warunkach lub regionach dotkniętych konfliktami, a ponad 70% osób ubiegających się o azyl, które przybywają do UE, pochodzi z tych miejsc[13];

---

10 Biuro ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, Global Humanitarian Overview 2025 [Globalny przegląd pomocy humanitarnej z 2025 r.].

11 Wspólne Centrum Badawcze, Unraveling the polycrisis with foresight and innovation [Opanowanie polikryzysu dzięki prognozowaniu i innowacjom], 26 marca 2025 r.

12 Globalna prognoza Światowego Programu Żywnościowego na 2025 r.

13 UNHCR, Mid-Year Trends [Tendencje śródroczne], 9 października 2024 r.

F. mając na uwadze, że system humanitarny stoi w obliczu ogromnego kryzysu finansowania; mając na uwadze, że w 2024 r. na pomoc humanitarną przeznaczono jedynie 43% kwoty 50 mld USD, o którą apelowała ONZ; mając na uwadze, że likwidacja programów Agencji Stanów Zjednoczonych ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID) oraz ograniczenie pomocy zagranicznej ze strony innych kluczowych darczyńców, w tym kilku państw członkowskich UE, dodatkowo pogorszyło sytuację i doprowadziło do niepokojącego spadku światowego finansowania inicjatyw humanitarnych, zdrowotnych, inicjatyw na rzecz płci i inicjatyw klimatycznych; mając na uwadze, że do lipca 2025 r. zebrano jedynie 13%[14] potrzebnych środków finansowych, o które apelowała ONZ na rok 2025, aby udzielić pomocy humanitarnej 188 mln osób w 72 krajach; mając na uwadze, że ze względu na cięcia w USAID ponad 14 mln osób jest zagrożonych śmiercią do 2030 r.; mając na uwadze, że dotyczy to również ponad 4,5 mln dzieci poniżej piątego roku życia[15]; mając na uwadze, że cięcia w finansowaniu pogłębiają klęskę głodu, gdy dotkliwy brak bezpieczeństwa żywnościowego jest na rekordowo wysokim poziomie; mając na uwadze, że cięcia te mają nieproporcjonalny wpływ na kobiety, dziewczęta, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby mieszkające na obszarach wiejskich i oddalonych oraz pogłębiają istniejące nierówności[16]; mając na uwadze, że lokalne i krajowe organizacje kierowane przez kobiety i organizacje działające na rzecz praw kobiet znajdują się wśród najbardziej poszkodowanych; mając na uwadze, że cięcia te dodatkowo zagrażają bezpieczeństwu i dobrostanowi osób wewnętrznie przesiedlonych, uchodźców i grup szczególnie wrażliwych; mając na uwadze, że cięcia te mają niszczycielski wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo żywnościowe na świecie, jako że jeszcze bardziej podnoszą ogólne wskaźniki śmiertelności, chorobowości i niepełnosprawności ze względu na nierówny dostęp do leczenia i profilaktyki, podstawowych usług i towarów oraz zwiększają ryzyko wystąpienia ognisk chorób zakaźnych i pandemii;

G. mając na uwadze, że w przypadku apeli o pomoc humanitarną występują ogromne nierówności w finansowaniu, co jest odzwierciedleniem rosnącej liczby kryzysów, które popadają w zapomnienie; mając na uwadze, że zapomniane kryzysy określa się

---

14 Biały Dom, „Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid” [Ponowna ocena i dostosowanie pomocy zagranicznej Stanów Zjednoczonych], 20 stycznia 2025 r.

15 The Lancet, *Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030:a retrospective impact evaluation and forecasting analysis* [Ocena wpływu dwóch dekad interwencji USAID i prognozowanie wpływu ograniczenia finansowania na umieralność do roku 2030 – retrospektywna ocena skutków i analiza prognostyczna].

16 Save the Children, *Girls Pay the Price As Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality* [Dziewczęta płacą wysoką cenę, gdyż ograniczenie pomocy uderza w kraje o największej nierówności płci], 11 października 2025 r.

jako poważne, przedłużające się sytuacje o charakterze kryzysu humanitarnego, w przypadku których dotknięta ludność nie otrzymuje żadnej pomocy międzynarodowej lub otrzymuje ją w niedostatecznym stopniu oraz w przypadku których nie podejmuje się żadnych zobowiązań politycznych w celu rozwiązania kryzysu, co częściowo wynika z braku zainteresowania mediów;

H. mając na uwadze, że pomoc humanitarna w obecnych wieloletnich ramach finansowych okazała się niewystarczająca, co skutkowało rutynowym wykorzystywaniem w tym celu rezerwy na pomoc nadzwyczajną; mając na uwadze, że UE musi wezwać inne podmioty do wzmożenia wysiłków na rzecz pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że pomoc humanitarna powinna nie tylko wspierać, ale także mobilizować lokalne społeczności i angażować je w działania pomocowe;

I. mając na uwadze, że zależność między pomocą humanitarną, rozwojem i pokojem ma kluczowe znaczenie w kontekście humanitarnym, ponieważ poza efektem natychmiastowej pomocy sprzyja ona koordynacji, współpracy i spójności między sektorami w celu wyeliminowania pierwotnych przyczyn przedłużających się kryzysów; mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie wspólnie udzielają 42% globalnej pomocy rozwojowej; mając na uwadze, że OECD przewiduje spadek oficjalnej pomocy rozwojowej o 9–17% w 2025 r.[17]; mając na uwadze, że do 2027 r. Komisja zamierza uruchomić nawet 300 mld EUR w ramach inicjatywy Global Gateway w postaci zrównoważonych inwestycji sprzyjających włączeniu społecznemu; mając na uwadze, że niestabilne sytuacje wymagają od UE specjalnego podejścia i specjalnej strategii;

J. mając na uwadze, że konflikty, zmiana klimatu i czynniki gospodarcze to trzy główne przyczyny wzrostu zapotrzebowania na pomoc humanitarną, których źródłem jest człowiek i które są odwracalne, jeśliby zostały podjęte zdecydowane i wspólne działania; mając na uwadze, że liczba odnotowanych konfliktów zbrojnych osiągnęła najwyższy poziom w 2023 r.; mając na uwadze, że skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska prowadzą do większej niestabilności, konfliktów, zagrożeń związanych z klimatem, klęsk żywiołowych i niedoboru zasobów, w tym do braku wody i bezpieczeństwa żywnościowego, a także do przesiedleń wewnętrznych i nielegalnej migracji, co w nieproporcjonalny sposób dotyka kobiet i słabszych grup;

K. mając na uwadze niepokojący wzrost liczby przypadków, w których odmawia się bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do pomocy humanitarnej osobom potrzebującym, co dzieje się w wielu różnych kontekstach, w tym podczas konfliktów, klęsk żywiołowych i epidemii, czego dopuszczają się siły rządowe i co ma miejsce również

---

17 OECD, „Cuts in official development assistance” [Ograniczenie oficjalnej pomocy rozwojowej], 26 czerwca 2025 r.

na obszarach kontrolowanych przez niepaństwowe grupy zbrojne, przy czym problem jest potęgowany nasilającymi się niebezpiecznymi i destrukcyjnymi tendencjami, jeśli chodzi o interpretację i stosowanie międzynarodowego prawa humanitarnego i zasad humanitarnych, takich jak człowieczeństwo, bezstronność, neutralność i niezależność; mając na uwadze, że celowe odmawianie pomocy humanitarnej i wykorzystywanie jej jako broni w celu osiągnięcia zamierzeń politycznych i wojskowych stanowi naruszenie zobowiązań wynikających z międzynarodowego prawa humanitarnego;

L. mając na uwadze, że nieprzestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego prowadzi do ciągłych i powszechnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa międzynarodowego praw człowieka, czego przejawem są celowe ataki na ludność cywilną, niszczenie podstawowej infrastruktury, np. szkół i szpitali, ataki na pracowników organizacji humanitarnych, powszechna przemoc seksualna i rekrutacja dzieci do grup zbrojnych; mając na uwadze, że rośnie liczba i wpływ niepaństwowych grup zbrojnych w globalnych konfliktach oraz że grupy te przeprowadziły niektóre z najtragiczniejszych w skutkach ataków na ludność cywilną; mając na uwadze bezprecedensową liczbę ataków na pracowników organizacji humanitarnych, ludność cywilną i infrastrukturę cywilną, co jest głównie pokłosiem konfliktów w Gazie i Sudanie[18];

M. mając na uwadze, że według ONZ w 2023 r. ponad 600 mln kobiet i dziewcząt mieszkało w odległości 50 km od strefy konfliktu, co stanowi wzrost o ponad 50% w porównaniu z sytuacją sprzed dziesięciu lat;

N. mając na uwadze, że ogólnie liczba przypadków przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych dramatycznie wzrosła – w 2023 r. ONZ odnotowała 3688 potwierdzonych przypadków, czyli o 50% więcej niż rok wcześniej, przy czym 95% potwierdzonych przypadków dotyczyło kobiet i dziewcząt, a 32% ofiar stanowiły dzieci[19];

O. mając na uwadze, że w czasach konfliktu i kryzysu istniejące już nierówności płci są często pogłębiane, co powoduje, że kobiety i dziewczęta cierpią o wiele bardziej, np. z powodu wysiedleń, przemocy ze względu na płeć oraz wykluczenia z usług ratunkowych i procesów decyzyjnych; mając na uwadze, że w przypadku kobiet,

---

18 OCHA, „World Humanitarian Day:Attacks on aid workers hit another record, humanitarians call for urgent action” [Światowy Dzień Pomocy Humanitarnej – rekordowa liczba ataków na pracowników organizacji humanitarnych i apel organizacji humanitarnych o pilne podjęcie działań] (19 sierpnia 2025 r.).

19 Biuro Specjalnego Przedstawiciela Sekretarza Generalnego ds. Przemocy Seksualnej w Konfliktach, 15. sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ w sprawie przemocy seksualnej na tle konfliktów, 4 kwietnia 2024 r.

dorastających dziewcząt, osób z niepełnosprawnościami, ludności rdzennej, osób LGBTQI+ i osób starszych często istnieją dodatkowe i krzyżujące się czynniki zagrożenia, które należy wziąć pod uwagę; mając na uwadze, że w sektorze pomocy humanitarnej udział pomocy dwustronnej ukierunkowanej na równouprawnienie płci był w przeszłości niski i w ciągu ostatnich kilku lat jeszcze bardziej zmalał, pozostając w latach 2021–2022 na poziomie 17%[20]; mając na uwadze, że kobiety odgrywają kluczową rolę w kontekście pomocy humanitarnej jako osoby udzielające pierwszej pomocy; mając na uwadze, że inwestowanie w równouprawnienie płci ratuje życie osób przebywających w rejonach objętych pomocą humanitarną; mając na uwadze, że istnieją dowody na to, iż programy pomocy humanitarnej ukierunkowane na aspekt równości płci przynoszą wysokie zyski, tj. 8 USD z każdego zainwestowanego dolara[21], choć wyzwaniem w dalszym ciągu jest ustalanie priorytetów;

P. mając na uwadze, że wszelkie formy przemocy wobec kobiet (fizyczna, seksualna, psychologiczna, gospodarcza lub cyberprzemoc) stanowią naruszenie praw człowieka, skrajną formę dyskryminacji kobiet i jedną z głównych przeszkód w osiągnięciu równości płci;

Q. mając na uwadze, że ruchy antygenderowe w coraz większym stopniu wykorzystują kryzysy humanitarne do zwalczania równości płci i delegitymizacji organizacji kobiecych, w tym w krajach partnerskich UE;

R. mając na uwadze, że dzieci stanowią połowę ludności dotkniętej kryzysami, poziom naruszeń ich praw jest alarmujący, a drastyczne obniżenie finansowania na inicjatywy i programy dla dzieci tylko pogarsza tę sytuację; mając na uwadze, że ponad 473 mln dzieci, czyli więcej niż jedno na sześcioro dzieci na świecie, mieszka obecnie na obszarach dotkniętych konfliktami; mając na uwadze, że coraz więcej dzieci rekrutuje się jako żołnierzy; mając na uwadze, że dzieci częściej niż dorośli są zabijane lub okaleczane, rekrutowane przez grupy zbrojne i częściej padają ofiarą przemocy seksualnej; mając na uwadze, że według szacunków ponad 52 mln dzieci w krajach dotkniętych konfliktami nie uczęszcza do szkoły[22];

S. mając na uwadze, że kościoły i podmioty wyznaniowe, dzięki swojemu zaufaniu w społecznościach, zdolności mobilizacji wolontariuszy oraz często obecności w trudno dostępnych obszarach, wnoszą unikalną wartość dodaną do reagowania na kryzysy; mając

---

20 OECD, „Development Finance for Gender Equality 2024” [Finansowanie rozwoju na rzecz równouprawnienia płci 2024], OECD Publishing, Paryż 2024.

21 UN Women, *„Facts and figures: Humanitarian action“* [Fakty i liczby dotyczące działań humanitarnych], 15 kwietnia 2025 r.

22 UNICEF, *„Not the new normal – 2024 one of the worst years in UNICEF’s history'for children in conflict“* [Nowa normalność – rok 2024 jednym z najgorszych w historii UNICEF-u, jeśli chodzi o dzieci w strefach konfliktu], 28 grudnia 2024 r.

na uwadze, że ich długoterminowe zaangażowanie i holistyczne podejście do wsparcia (łączące pomoc materialną i psychospołeczną) są kluczowe dla budowania odporności i trwałego pokoju;

Zapewnienie poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i potrzeba strategii dyplomacji humanitarnej UE

1. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do finansowania pomocy humanitarnej, przy czym w skali globalnej UE i jej państwa członkowskie pozostaną głównymi darczyńcami pomocy humanitarnej w zależności od potrzeb; kładzie nacisk na obowiązek i odpowiedzialność wszystkich państw i stron konfliktu, jeśli chodzi o przestrzeganie międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa międzynarodowego praw człowieka, na potrzebę priorytetowego traktowania ochrony ludności cywilnej oraz utrzymania tej ochrony jako podstawowego celu działań zewnętrznych UE, w tym pomocy humanitarnej; wzywa UE do dalszego wzmacniania centralnej roli niepodlegających negocjacjom zasad humanitarnych, takich jak człowieczeństwo, bezstronność, neutralność i niezależność, które są coraz bardziej zagrożone, do propagowania międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez stosowanie podejścia humanitarnego opartego na zasadach i potrzebach oraz do powstrzymania się od partnerstw, które podważałyby te zasady; przypomina, że zgodnie z art. 3 ust. 5 TUE Unia wspiera ochronę praw człowieka, a także dba o ścisłe przestrzeganie i rozwój prawa międzynarodowego, w tym o poszanowanie zasad Karty Narodów Zjednoczonych, oraz będzie stać na straży równości płci jako jednej z jej podstawowych zasad, zgodnie z art. 2 TUE, w związku z obecnym obniżeniem priorytetu pomocy humanitarnej, zwłaszcza dla kobiet i dziewcząt; podkreśla, jak ważne jest promowanie powszechnego dostępu do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego w ramach operacji humanitarnych UE oraz zobowiązanie UE do zapewnienia dostępu do usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego i opieki zdrowotnej nad matkami;

2. jest głęboko zaniepokojony, że w ostatnich latach wzrosła liczba naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego, z których część jest określana jako strategiczne metody wojny; ubolewa nad kurczeniem się przestrzeni humanitarnej i erozją poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i zasad humanitarnych, ponieważ bardzo utrudnia to świadczenie pomocy ratującej życie w kilku miejscach dotkniętych konfliktami; zdecydowanie potępia alarmujący wzrost liczby ataków na ludność cywilną i infrastrukturę niezbędną do jej przetrwania, poważnych naruszeń praw dzieci oraz ataków na pracowników organizacji humanitarnych; potępia rażące lekceważenie zasad ochrony placówek medycznych, co prowadzi do ataków na szpitale podczas niemal każdego konfliktu i stanowi naruszenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2286 (2016) z 3 maja 2016 r. w sprawie ochrony rannych i chorych, personelu medycznego i humanitarnego w konfliktach zbrojnych; apeluje o pociągnięcie do odpowiedzialności sprawców takich systematycznych

ataków i wzywa UE do rozważenia sankcji wobec podmiotów państwowych lub niepaństwowych, które celowo utrudniają dostęp do pomocy humanitarnej;

3. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zintensyfikowania działań mających na celu zapobieganie naruszeniom międzynarodowego prawa humanitarnego oraz do wyeliminowania luk w monitorowaniu naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez bezstronne i niezależne gromadzenie danych oraz skuteczniejsze i oparte na dowodach rzecznictwo, aby pociągnąć sprawców do odpowiedzialności; wzywa Komisję, by wspierała mechanizmy monitorowania wyzwań związanych z dostępem do pomocy humanitarnej na obszarach dotkniętych konfliktami i składanie sprawozdań na ten temat;

4. wyraża zadowolenie z przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2730 (2024) w sprawie ochrony pracowników organizacji humanitarnych i ONZ oraz personelu współdziałającego w konfliktach zbrojnych; podkreśla wynikający z międzynarodowego prawa humanitarnego obowiązek poszanowania i ochrony pracowników organizacji humanitarnych, a także wagę wspierania, niezależnych, neutralnych i bezstronnych działań humanitarnych poprzez ochronę przestrzeni humanitarnej przed bezpośrednimi atakami, niezamierzonymi skutkami polityki antyterrorystycznej i systemów sankcji, upolitycznieniem, a także wprowadzającymi w błąd narracjami;

5. apeluje o wprowadzenie konkretnych środków, aby zapewnić skuteczną ochronę i bezpieczeństwo pracownikom organizacji humanitarnych zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2730 (2024), w tym o dochodzenia, przejrzystość i bezstronne postępowania w sprawie naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego; podkreśla potrzebę uwzględnienia większej podatności pracowników lokalnych na zagrożenia dla ich bezpieczeństwa i ochrony oraz potrzebę objęcia ich szczególną ochroną; wzywa Komisję, by wspierała środki bezpieczeństwa i ochrony dla pracowników organizacji humanitarnych oraz domagała się pociągnięcia do odpowiedzialności sprawców wszystkich ataków przeciwko nim; ponownie podkreśla znaczenie mechanizmów szybkiego reagowania, w ramach których oferuje się natychmiastową pomoc finansową, prawną i psychospołeczną pracownikom organizacji humanitarnych narażonym na aresztowanie, zastraszanie lub inne incydenty związane z bezpieczeństwem w oparciu o takie modele jak inicjatywa „Ochrona pracowników organizacji pomocowych”;

6. wyraża zaniepokojenie nasilającymi się groźbami, nękaniem i kryminalizacją obrońców praw człowieka i wolontariuszy humanitarnych w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych; wzywa UE do uwzględnienia ich ochrony jako priorytetu w swoim zaangażowaniu w pomoc humanitarną; ubolewa nad coraz częstszymi

próbami kryminalizacji pomocy humanitarnej bez uzasadnionych powodów do niepokoju, w szczególności jeśli chodzi o ratujące życie interwencje w przypadku osób uciekających przed konfliktem, przemocą, prześladowaniem lub ubóstwem; apeluje o przyjęcie ochronnych ram prawnych w celu rozwiązania problemu kryminalizacji pomocy, zwalczania bezkarności oraz włączenia zwolnień ze względów humanitarnych do systemów sankcji, a także środków zapobiegających kryminalizacji pracowników organizacji humanitarnych z wykorzystaniem przepisów antyterrorystycznych;

7. potwierdza swoje poparcie dla multilateralizmu, którego centralnym elementem jest Organizacja Narodów Zjednoczonych; podkreśla, że operacje UE muszą być koordynowane z organami międzynarodowymi i spójne z ich działaniami, oraz wzywa Komisję do dalszego udzielania krytycznego wsparcia różnym podmiotom ONZ w dziedzinie pomocy humanitarnej z myślą o przestrzeganiu zasad humanitarnych i międzynarodowego prawa humanitarnego; potwierdza obowiązek przestrzegania mandatów podmiotów ONZ i ułatwiania ich wykonywania oraz zdecydowanie potępia wszelkie próby utrudniania, ograniczania lub podważania zdolności agencji ONZ do skutecznego wykonywania ich obowiązków humanitarnych;

8. podkreśla potrzebę pilnego zaradzenia bezprecedensowym kryzysom humanitarnym w Sudanie i Demokratycznej Republice Konga (DRK), należącym obecnie do najpoważniejszych kryzysów na świecie – w Sudanie jedna trzecia ludności pilnie potrzebuje pomocy humanitarnej, a w wielu częściach kraju potwierdzono alarmujący poziom braku bezpieczeństwa żywnościowego i sytuację głodu, podobnie jak w DRK, gdzie 21 mln osób potrzebuje pomocy humanitarnej; wzywa wszystkie strony konfliktu do zapewnienia bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do pomocy humanitarnej zgodnie z zasadami humanitarnymi oraz do poszanowania i ochrony pracowników organizacji humanitarnych; wzywa ponadto UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia pomocy humanitarnej dla Sudanu i DRK oraz krajów sąsiadujących, a w szczególności do finansowania wsparcia dla osób, które doświadczyły przemocy seksualnej w konfliktach zbrojnych, jak również wsparcia na rzecz lokalnych programów odporności i ochrony oraz programów propagowania praw kobiet i dzieci oraz równouprawnienia płci;

9. podkreśla, że pomocy humanitarnej, a tym samym głodu, nigdy nie można upolitycznić ani wykorzystywać jako broń i że pomoc ta powinna docierać do ludności cywilnej w potrzebie bez przeszkód lub manipulacji, w pełnej zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym; przypomina, że należy chronić miejsca dystrybucji, ludność cywilną, pracowników organizacji humanitarnych i personel medyczny oraz że nie można dopuścić, by stali się celem działań wojskowych; wyraża oburzenie z powodu śmierci 508 pracowników organizacji humanitarnych w Strefie Gazy oraz powtarzających się ataków na szpitale i konwoje humanitarne; zdecydowanie sprzeciwia się systemowi dystrybucji pomocy w Strefie Gazy, który nie byłby

zgodny z zasadami humanitarnymi; ubolewa, że ów system dystrybucji doprowadził do śmierci ponad tysiąca Palestyńczyków szukających pomocy; wzywa do międzynarodowej reakcji i dochodzenia, aby zagwarantować pociągnięcie do odpowiedzialności za ewentualne naruszenia prawa międzynarodowego, które miały miejsce w obiektach zarządzanych przez Fundację Humanitarną w Strefie Gazy;

10. domaga się niezakłóconych i dużych dostaw pomocy humanitarnej, koordynowanych przez ONZ i zgodnych z zasadami humanitarnymi; apeluje o otwarcie wszystkich ważnych przejść granicznych i przypomina, że odmowa dostępu do ratującej życie pomocy humanitarnej to kara zbiorowa stanowiąca zbrodnię wojenną; podkreśla pilną potrzebę zapewnienia wszystkim międzynarodowym organizacjom humanitarnym, a w szczególności tym, które są częścią sieci ONZ, pełnego, szybkiego, bezpiecznego i niezakłóconego dostępu do całej Strefy Gazy zgodnie z art. 214 TFUE; podkreśla kluczową rolę Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA) w udzielaniu pomocy humanitarnej uchodźcom palestyńskim i ubolewa nad próbami jej delegitymizacji; wzywa do pełnego przywrócenia mandatu UNRWA i finansowania dla tej agencji, a także do zadbania o silny nadzór i rozliczalność poprzez zapewnienie długoterminowego, zrównoważonego, wieloletniego i przewidywalnego finansowania dla zreformowanej UNRWA, tak aby agencja ta mogła świadczyć uchodźcom palestyńskim podstawowe usługi oraz zapobiegać dalszym kryzysom humanitarnym;

11. apeluje również o utrzymanie i dalsze zwiększanie unijnej pomocy humanitarnej dla ludności cywilnej dotkniętej wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób wewnętrznie przesiedlonych, uchodźców, osób starszych oraz dzieci, w tym ofiar przymusowych deportacji na terytorium Federacji Rosyjskiej i terytoria okupowane;

12. podkreśla w szczególności sytuację w Afganistanie, który stoi w obliczu poważnego i złożonego kryzysu humanitarnego, gdzie ponad 23,7 mln osób potrzebuje pomocy; zauważa, że sytuacja prawdopodobnie jeszcze się pogorszy z powodu wydalenia uchodźców z Pakistanu i Iranu oraz utrzymującej się niestabilności w tym regionie; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie UE do przekazania wsparcia w wysokości 266 mln EUR i wzywa do podjęcia ukierunkowanych działań lokalnych w celu udzielenia pomocy kobietom i dziewczętom;

13. ponawia swój apel do Komisji o opracowanie unijnej strategii dyplomacji humanitarnej wraz z państwami członkowskimi, Europejską Służbą Działań Zewnętrznych (ESDZ) i specjalnymi przedstawicielami UE oraz w porozumieniu z podmiotami zajmującymi się pomocą humanitarną, aby zwiększyć wysiłki i zapewnić bardziej systematyczne i skoordynowane podejście do

dyplomacji humanitarnej, a jednocześnie móc dostosowywać się do ciągle zmieniających się okoliczności przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych narzędzi oraz politycznego i gospodarczego znaczenia UE poprzez dialog polityczny, handel i relacje pomocowe w celu zapewnienia dostępu do pomocy humanitarnej oraz ochrony pracowników organizacji humanitarnych i przestrzeni humanitarnej w konfliktach zbrojnych, w tym w kontekście negocjacji w sprawie zaprzestania działań wojennych, przerw humanitarnych i bezpiecznego przejazdu dla ludności cywilnej i dostaw artykułów pierwszej potrzeby w aktywnych konfliktach; zachęca Komisję, aby wraz z państwami członkowskimi, ESDZ i specjalnymi przedstawicielami UE zadbała o systematyczne informowanie dyplomacji humanitarnej wysokiego szczebla o doświadczeniach operacyjnych podmiotów zajmujących się pomocą humanitarną, z którymi należy się regularnie konsultować;

14. wzywa Komisję do zintensyfikowania działań mających na celu zapobieganie naruszeniom międzynarodowego prawa humanitarnego oraz do wyeliminowania luk w monitorowaniu naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez gromadzenie danych oraz skuteczniejsze i oparte na dowodach rzecznictwo;

15. podkreśla potrzebę niezależnego dostępu organizacji humanitarnych do wszystkich obiektów związanych z migracją, w tym ośrodków detencyjnych, punktów szybkiej rejestracji migrantów i nieformalnych stref granicznych, gdzie kobiety i osoby LGBTIQ+ są narażone na zwiększone ryzyko przemocy, wykorzystywania i odmowy dostępu do podstawowych usług, w tym opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego; wzywa do wprowadzenia przejrzystych mechanizmów monitorowania i rozliczalności w takich miejscach;

Finansowanie pomocy humanitarnej

16. z zadowoleniem przyjmuje propozycję zwiększenia finansowania na pomoc humanitarną do 25 mld EUR w ramach instrumentu „Globalny wymiar Europy” oraz wzywa do znacznego zwiększenia poziomu finansowania pomocy humanitarnej w następnych wieloletnich ramach finansowych i do zapewnienia odpowiedniego, przewidywalnego i trwałego finansowania, podkreślając jednocześnie, że elastyczność z myślą o pomocy humanitarnej powinna być wyraźnie określona, zwłaszcza z uwagi na poszerzającą się lukę między potrzebami humanitarnymi a środkami finansowymi, ale również w celu dbania o interes UE, jakim jest promowanie pokoju na świecie, stabilności i jej międzynarodowej wiarygodności jako podmiotu działającego w dziedzinie pomocy humanitarnej w oparciu o zasady i niezawodnego darczyńcy; zdecydowanie wzywa wszystkie instytucje UE i państwa członkowskie do wspierania współpracy międzynarodowej w celu wspólnego stawienia czoła globalnym wyzwaniom humanitarnym, zwłaszcza brakowi bezpieczeństwa żywnościowego na świecie;

17. wzywa Komisję do utrzymania odrębnych linii budżetowych i instrumentów na rzecz pomocy humanitarnej, aby przestrzegać zasady neutralności, niezależności i bezstronności; sprzeciwia się proponowanemu połączeniu unijnego Instrumentu Pomocy Humanitarnej z Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” w następnych wieloletnich ramach finansowych i podkreśla potrzebę zadbania o to, aby rezerwa na pomoc nadzwyczajną umożliwiała reagowanie zarówno na potrzeby wewnętrzne UE, jak i na potrzeby zewnętrzne;

18. zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby większa elastyczność w następnych wieloletnich ramach finansowych była z korzyścią dla działań humanitarnych UE, umożliwiała większą przejrzystość i aby z jej powodu nie ucierpiała neutralność, oddziaływanie, wiarygodność i przewidywalność; przypomina, że przejrzystość ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia ochrony kolejnych wieloletnich ram finansowych przed nadużyciami finansowymi, oszustwami oraz naruszeniami zasad praworządności i wartości Unii, a także dla zagwarantowania, że pomoc humanitarna i rozwojowa finansowana przez Unię będzie docierać do ludności cywilnej będącej w potrzebie; apeluje do Komisji o wzmocnienie mechanizmów monitorowania, o staranny dobór partnerów lokalnych, ścisłe monitorowanie wykorzystania funduszy oraz głębszą współpracę z państwami członkowskimi i podmiotami międzynarodowymi, aby zapobiegać ryzyku sprzeniewierzenia lub nadużyć; apeluje o wzmocnienie mechanizmów nadzoru demokratycznego nad przydzielaniem i wykorzystywaniem unijnych środków na pomoc humanitarną oraz o uwzględnianie zaleceń organizacji społeczeństwa obywatelskiego w monitorowaniu i ocenie operacji humanitarnych finansowanych przez UE;

19. potwierdza, że wiarygodność UE jako globalnego podmiotu zajmującego się pomocą humanitarną opiera się na utrzymaniu zaangażowanej, opartej na zasadach, trwałej i inkluzywnej obecności w regionach dotkniętych kryzysami humanitarnymi, w tym w miejscach niestabilnych i zapomnianych kryzysach; ponownie podkreśla, że pomoc humanitarna nie może być podporządkowana celom geopolitycznym, kontroli migracji ani bezpieczeństwu, i ostrzega przed wykorzystywaniem działań humanitarnych jako narzędzi do celów polityki zewnętrznej UE lub jej państw członkowskich;

20. ponownie wzywa Komisję do opracowania bardziej zharmonizowanego podejścia do zapomnianych kryzysów, do zdania sprawy ze swojego zobowiązania do przeznaczania 15% początkowego rocznego budżetu na pomoc humanitarną na zapomniane kryzysy oraz do nieprzekierowywania środków przeznaczonych na przezwyciężenie kryzysów, na które już i tak wydaje się niedostateczne kwoty; wzywa Radę do lepszej koordynacji

uwagi państw członkowskich i wsparcia udzielanego przez nie na rzecz tych kryzysów;

21. zwraca uwagę na szczególne utrudnienia w dostępie do pomocy humanitarnej dla dzieci i osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin; podkreśla, że tylko ułamek oficjalnej pomocy rozwojowej (12%) trafia obecnie do dzieci, jeśli wziąć pod uwagę ich znaczący odsetek w ludności krajów otrzymujących oficjalną pomoc rozwojową, chociaż inwestowanie w dzieci, a nie tylko w poszczególne priorytety sektorowe, sprzyja trwałej poprawie ich standardów życia oraz całych społeczności; podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania potrzeb dzieci, w szczególności edukacji i ochrony dzieci, na wszystkich etapach działań humanitarnych, w tym na etapie gotowości, pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych i odbudowy; podkreśla, że ochrona praw i dobrostanu dzieci ma zasadnicze znaczenie dla długoterminowej odporności i zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia specjalnych mechanizmów finansowania, programowania i koordynacji w celu zaspokojenia szczególnych potrzeb dzieci w kontekście humanitarnym;

22. podkreśla, że finansowanie publiczne musi pozostać podstawowym źródłem pomocy humanitarnej z uwagi na odpowiedzialność państw za zapewnienie odpowiedniego i trwałego finansowania, a jednocześnie przyznaje, że samo finansowanie publiczne nie wystarczy do zlikwidowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej, i podkreśla, że należy wziąć pod uwagę nowe źródła finansowania, w tym również z sektora prywatnego; zachęca zatem Komisję i państwa członkowskie do rozszerzenia podstawy zasobów poprzez wspieranie innowacyjnego podejścia i rozwój partnerstw z myślą o wypełnieniu luki w finansowaniu pomocy humanitarnej we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, wielostronnymi bankami rozwoju, sektorem prywatnym – pod warunkiem że zaangażowanie prywatne będzie zgodne z zasadami humanitarnymi i całkowicie przejrzyste – i środowiskiem naukowym, aby uzupełnić międzynarodową publiczną pomoc humanitarną i zlikwidować globalną lukę w finansowaniu pomocy humanitarnej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania postępowych i trwałych mechanizmów finansowania pomocy humanitarnej; podkreśla potrzebę współpracy ze wschodzącymi krajami darczyńcami w celu zwiększenia ich wkładu w pomoc humanitarną;

23. z zadowoleniem przyjmuje tzw. reset humanitarny zainicjowany przez ONZ i podkreśla, że musi on być okazją do wzmocnienia zasad humanitarnych i systemu opartego na potrzebach oraz skoncentrowanego na ludziach, a nie tylko do cięcia kosztów; podkreśla, że tak samo ważne jak osiągnięcie większej wydajności i skuteczności jest zapewnienie rozliczalności za wyniki oraz że sektory krytyczne, takie jak mandaty do zapewnienia ochrony i

środki zwalczania przemocy ze względu na płeć, pozostają w centrum uwagi jako sektor ratujący życie;

24. z zadowoleniem przyjmuje znaczące wysiłki Komisji na rzecz poprawy skuteczności i efektywności humanitarnych łańcuchów dostaw, zwłaszcza że przypada na nie prawie 70% kosztów pomocy humanitarnej, co sprawia, że są one kluczowym obszarem, na którym należy się skupić, jeżeli chce się rozwiązać problem rosnącej luki w finansowaniu; zachęca Komisję do dalszego rozwijania i wspierania strategicznego podejścia do łańcuchów dostaw;

25. wzywa państwa członkowskie do wywiązania się ze wspólnego zobowiązania do przekazywania co najmniej 0,7% dochodu narodowego brutto na oficjalną pomoc rozwojową, do osiągnięcia celu w tym zakresie na poziomie 0,2% DNB dla krajów najsłabiej rozwiniętych do 2030 r. oraz do przeznaczania 10% oficjalnej pomocy rozwojowej na działania humanitarne; wzywa Komisję do dopilnowania, aby pomoc humanitarna odpowiednio zaspokajała potrzeby kobiet i dziewcząt, gdyż stanowi to inwestycję strategiczną o długoterminowych pozytywnych skutkach dla wszystkich, choć jednocześnie ubolewa, że organizacje działające na rzecz praw kobiet nadal są systematycznie niedofinansowane i otrzymują mniej niż 1% światowej oficjalnej pomocy rozwojowej[23];

26. wyraża zaniepokojenie możliwym zmniejszeniem liczby delegatur UE, w tym w państwach trzecich, w których udzielana jest znaczna pomoc humanitarna; uważa wręcz, że zasadnicze znaczenie ma wzmocnienie tych struktur w krajach, gdzie sytuacja jest najtrudniejsza;

Opracowanie zintegrowanego podejścia do niestabilnych sytuacji

27. podkreśla, że różnorodność niestabilnych sytuacji wymaga dostosowanego do potrzeb podejścia i konkretnych instrumentów finansowych, które sprzyjają wspólnym działaniom podmiotów zajmujących się pomocą humanitarną, rozwojem i pokojem, przy jednoczesnym poszanowaniu odrębnego mandatu do działań humanitarnych opartych na zasadach, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z podmiotami lokalnymi i wzmocnienia ich pozycji, zarówno w procesach decyzyjnych, jak i w realizacji programów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do utrzymania i zwiększenia zaangażowania na obszarach niestabilnych i dotkniętych konfliktami;

28. wzywa Komisję do przyjęcia komunikatu w sprawie pomocy humanitarnej, jak przewidziano w jej programie prac na rok 2026,

---

23 Instytut Rozwoju Zagranicznego, dokument orientacyjny „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?” [Co dalej z feministyczną polityką zagraniczną w zakresie finansowania ruchów feministycznych?], - https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf, maj 2024 r.

koncentrującego się na ambitnym i zintegrowanym podejściu do niestabilności, w którego centrum stoją ludzie, oraz na mechanizmach jego wdrożenia, a także do skonsultowania się z Parlamentem w sprawie przygotowania i wdrożenia tej strategii; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja wyraziła zamiar przygotowania zintegrowanej strategii na rzecz rozwiązania problemu niestabilności i konfliktów; podkreśla, jak ważne jest opracowanie takiej strategii, uwzględniającej odpowiednio dostosowane i dopasowane do kontekstu finansowanie, uwzględniającej wzajemnie ze sobą powiązane wyzwania w dziedzinie pokoju, rozwoju, działań w dziedzinie klimatu i potrzeb humanitarnych, w tym również poprzez ściślejszą współpracę z lokalnym sektorem prywatnym i przy pełnym poszanowaniu zasad humanitarnych; w związku z tą strategią wzywa Komisję do uwzględnienia aspektu płci;

29. wzywa Komisję do dopilnowania, aby kraje nie wpadały w pułapkę niekończących się cykli pomocy humanitarnej, lecz mogły zacząć rozwijać się w sposób zrównoważony, aby wzmocnić społeczności lokalne i zapobiec zależności od dostaw zewnętrznych, a to poprzez finansowanie podstawowych usług, takich jak edukacja, opieka zdrowotna i kluczowa infrastruktura, w tym strategię Global Gateway i nie tylko, która może przyczynić się do osiągnięcia szeregu wzajemnie powiązanych celów zrównoważonego rozwoju poprzez wykorzystanie wielu źródeł finansowania, w tym inwestycji sektora prywatnego, oraz przestrzeganie norm społecznych i środowiskowych, które mogą prowadzić do przyspieszenia wzrostu gospodarczego, tworzenia godnych miejsc pracy, ograniczenia ubóstwa i nierówności dochodowych, a tym samym zapewnić bardziej odporny i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój, w ramach którego nikt nie zostanie pominięty; wzywa Komisję do korzystania z unijnych instrumentów współpracy na rzecz lokalnych planów rozwoju w ramach konkretnych i ukierunkowanych projektów, które zostały już sprawdzone przez państwa członkowskie;

30. przypomina, że zmiana klimatu jest jedną z głównych przyczyn konfliktów, suszy, głodu i migracji; podkreśla, że podnoszenie się poziomu mórz może stanowić egzystencjalne zagrożenie dla małych rozwijających się państw wyspiarskich, które należą do krajów najbardziej podatnych na skutki zmiany klimatu;

Promowanie skutecznych działań humanitarnych poprzez wdrażanie powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi (HDP), lokalizowanie pomocy i działania wyprzedzające

31. wzywa UE do poczynienia postępów w uwzględnianiu powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi, aby wyeliminować główne przyczyny kryzysów i wspierać budowanie odporności, zwłaszcza w środowiskach niestabilnych i dotkniętych konfliktami, poprzez wspieranie organizacji lokalnych, w tym

organizacji młodzieżowych i prowadzonych przez kobiety, i organizacji wyznaniowych, które odgrywają kluczową rolę w reagowaniu na kryzysy humanitarne, a także poprzez zagwarantowanie im pełnego, równego i znaczącego udziału w cyklu realizacji programów humanitarnych i w procesach decyzyjnych na wszystkich szczeblach;

32. wzywa Komisję do wywiązania się z zobowiązania do przekazywania do 2027 r. co najmniej 25% środków finansowych na pomoc humanitarną podmiotom lokalnym, w tym również dzięki wykorzystaniu krajowych funduszy wspólnego finansowania i innych mechanizmów finansowania, w których priorytetowo traktuje się podmioty lokalne, a także do zbadania, w jaki sposób można udzielać dotacji bezpośrednio organizacjom lokalnym i pomóc im we wzmocnieniu zdolności do spełniania wymogów regulacyjnych oraz wymogów w zakresie przejrzystości i rozliczalności; wzywa UE do priorytetowego traktowania finansowania lokalnych organizacji udzielających pomocy młodzieży, kobietom, osobom z niepełnosprawnościami, społecznościom LGBTQI+ i innym słabszym grupom społecznym;

33. wzywa Komisję, aby w następnych wieloletnich ramach finansowych priorytetowo potraktowała finansowanie zapobiegania konfliktom i budowania pokoju w celu egzekwowania powiązań między mechanizmami pomocy humanitarnej i reagowania kryzysowego a długoterminowym programowaniem budowania pokoju i rozwoju; podkreśla, jak ważne jest wzmocnienie mechanizmów koordynacji na szczeblu terenowym w ramach unijnych działań humanitarnych, rozwojowych i na rzecz budowania pokoju, aby zapewnić wspólne i spójne wyniki, w tym dzięki podejściu „Drużyna Europy”; podkreśla znaczenie partnerstwa między UE a ONZ we wzmacnianiu powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi, ze szczególnym uwzględnieniem dziewcząt i młodych kobiet, osób niepełnosprawnych, dzieci i osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji, oraz wskazuje na znaczenie finansowania przez UE systemu ONZ; uważa, że nierówności strukturalne nadal wpływają na dynamikę sił w kontekście interwencji humanitarnych, dostępu do finansowania i udziału w podejmowaniu decyzji; apeluje o bardziej inkluzywne, sprawiedliwe i oparte na prawach podejście do polityki humanitarnej UE z większym udziałem podmiotów lokalnych i historycznie marginalizowanych;

34. zauważa, że działania zapobiegawcze w miejscach narażonych na kryzysy, zanim te kryzysy się pojawią, są skutecznym sposobem zapobiegania przyszłym potrzebom humanitarnym lub ograniczania ich, a także wspierania społeczności w amortyzacji wstrząsów i dostosowywaniu się do nich oraz w budowaniu odporności; zachęca Komisję i państwa członkowskie do utrzymania inwestycji w zapobieganie, działania wyprzedzające i gotowość na wypadek klęsk żywiołowych w celu złagodzenia wpływu kryzysów na ludność i systemy;

35. podkreśla, że trzeba opracować oparte na podstawach naukowych podejście do działań zapobiegawczych, zwłaszcza na obszarach niestabilnych i wrażliwych na zmianę klimatu, w celu zwiększenia dostępności wysokiej jakości danych i analizy ryzyka, aby usprawnić systemy wczesnego ostrzegania i włączyć prognozowanie zagrożeń do planowania pomocy humanitarnej;

36. zachęca państwa członkowskie do znacznego zwiększenia inwestycji w prowadzone lokalnie i zintegrowane działania zapobiegawcze, takie jak inwestycje w systemy wczesnego ostrzegania, analizę ryzyka i odporność społeczności, a także do zwiększenia udziału środków finansowych na rzecz klimatu przeznaczonych na zwiększenie odporności i przystosowania w krajach i regionach najbardziej narażonych na występowanie klęsk żywiołowych, podkreślając wagę zaangażowania w działania zapobiegawcze zróżnicowanej grupy podmiotów, w tym organizacji społeczeństwa obywatelskiego i sieci na szczeblu lokalnym, jak i finansowanie oparte na prognozach działań, gotowość na wypadek klęsk żywiołowych i zarządzanie ryzykiem, zwłaszcza na obszarach niestabilnych i wrażliwych na zmianę klimatu;

25 lat rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000): w kierunku podejścia do pomocy humanitarnej uwzględniającego aspekt płci

37. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione we wdrażaniu rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) oraz Agendy ONZ dotyczącej kobiet, pokoju i bezpieczeństwa; stanowią one podstawowe narzędzie zapewniania stałego poszanowania praw kobiet i dziewcząt; zauważa, że 25 lat po jej przyjęciu nadal istnieją ogromne luki we wdrażaniu, a kobiety nadal są marginalizowane w procesach pokojowych oraz w nieproporcjonalnym stopniu dotknięte konfliktami i kryzysami, w tym z powodu powszechnej przemocy ze względu na płeć, co wymaga większego wsparcia politycznego i finansowego ze strony UE jako katalizatora, a także inwestycji na rzecz długotrwałego i stałego pokoju i rozwoju; wzywa Komisję i ESDZ do dalszego priorytetowego traktowania równości płci oraz praw i wzmocnienia pozycji kobiet, w tym realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 5, we wszystkich działaniach zewnętrznych UE; wzywa UE i państwa członkowskie do priorytetowego potraktowania realizacji programu działań na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa;

38. wzywa wszystkie strony konfliktów zbrojnych do podjęcia środków mających na celu promowanie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw kobiet i dziewcząt oraz ich ochronę przed wszelkimi formami przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć związanej z konfliktami, w szczególności gwałtem, gdyż zauważa, że taka przemoc często nasila się podczas konfliktów i może być systematycznie wykorzystywana jako broń; podkreśla ścisły związek między konfliktami zbrojnymi a kryzysami humanitarnymi i

klimatycznymi oraz nasilaniem się takich zjawisk jak nielegalna migracja, handel ludźmi i wykorzystywanie, które w nieproporcjonalny sposób dotyczą kobiet i dziewcząt; podkreśla znaczenie aktywnego, pełnego, równego i znaczącego udziału kobiet na wszystkich etapach procesu pokojowego, w tym w negocjacjach w sprawie zawieszenia broni, wysiłkach mediacyjnych, zapobieganiu konfliktom zbrojnym i ich rozwiązywaniu, budowaniu pokoju i odbudowie po zakończeniu konfliktu; apeluje do Komisji, ESDZ i państw członkowskich, aby zintensyfikowały działania na rzecz uwzględniania szczególnych potrzeb i wkładu kobiet i dziewcząt w strategie zapobiegania konfliktom, mediacji i budowania pokoju;

39. podkreśla, że w kontekście humanitarnym kobiety należy postrzegać nie tylko jako ofiary, lecz jako sprawczynie zmian, które aktywnie przyczyniają się do pozytywnej transformacji i kształtują własny los; podkreśla zasadniczą rolę, jaką kobiety odgrywają jako osoby pierwszego kontaktu i przywódczynie społeczności, oraz rolę organizacji kierowanych przez kobiety w kontekście humanitarnym, w ramach przygotowań, reagowania i odbudowy, gdyż świadczą usługi ratunkowe takie jak udzielanie schronienia, usługi w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, usługi związane z przemocą ze względu na płeć, pomoc pieniężna, ochrona oparta na zaufanych społecznościach lokalnych oraz rzecznictwo w zakresie praw i potrzeb kobiet, dziewcząt i ludności zmarginalizowanej, a także stymulują działania na rzecz budowania pokoju i rozwoju w swoich społecznościach, chociaż otrzymują jedynie 0,3% pomocy dwustronnej w państwach niestabilnych;

40. ubolewa, że lokalne organizacje kierowane przez kobiety należą do organizacji najbardziej dotkniętych niedawnymi cięciami środków na pomoc zagraniczną, a połowie z nich grozi zamknięcie, i zachęca do zacieśnienia współpracy z nimi przy programowaniu pomocy humanitarnej[24]; wzywa Komisję do przydzielania konkretnego, zrównoważonego, elastycznego i wieloletniego finansowania, do utrzymania istniejących partnerstw, uproszczenia dostępu do funduszy i rozszerzenia wsparcia dla lokalnych organizacji kierowanych przez kobiety w kontekście humanitarnym, do zapewnienia skuteczniejszego, bardziej inkluzywnego i rozliczalnego systemu, do osiągnięcia tego celu poprzez zwiększenie finansowania dla lokalnych organizacji kierowanych przez kobiety, wzmocnienie monitorowania i rozliczalności w odniesieniu do finansowania pomocy humanitarnej dla lokalnych organizacji kierowanych przez kobiety, dostosowanie istniejących mechanizmów i procedur finansowania w celu lepszego uwzględniania ich potrzeb i zdolności, a także poprzez zwiększenie poziomu bezpośredniego wieloletniego finansowania udostępnianego tym organizacjom; zauważa z

---

24 UN Women, *„Humanitarian funding cuts threaten women's rights: What's at stake and how to help"* [Ograniczenie finansowania pomocy humanitarnej zagraża prawom kobiet – o co toczy się gra i jak można pomóc], 13 maja 2025 r.

ubolewaniem, że niemal połowa (47%) badanych organizacji kierowanych przez kobiety i organizacji działających na rzecz kobiet spodziewa się zaprzestania działalności w ciągu sześciu miesięcy, jeżeli obecna sytuacja w zakresie finansowania nie ulegnie zmianie, ponad jedna trzecia (35%) tych organizacji nadal tkwi w niepewności, co uniemożliwia im planowanie, jak i dalsze działanie, a jedynie 18% przewiduje, że będzie w stanie kontynuować swoją działalność przez ponad rok[25]; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przekazywania 5% pomocy udzielanej w sytuacjach niestabilności organizacjom kierowanym przez kobiety i organizacjom działającym na rzecz praw kobiet w ramach elastycznego i długoterminowego finansowania, w tym przez przeznaczenie co najmniej 5% środków z oficjalnej pomocy rozwojowej na wsparcie tych organizacji w następnych wieloletnich ramach finansowych;

41. zachęca Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do promowania podejścia ukierunkowanego na aspekt płci w interwencjach humanitarnych oraz do zwiększenia wsparcia dla udziału kobiet w procesach decyzyjnych dotyczących pomocy humanitarnej, aby wspomagać powstawanie warunków umożliwiających kobietom przejmowanie roli przywódczych w sytuacjach kryzysowych, a także aby zapewnić priorytetowe traktowanie perspektyw i potrzeb kobiet przy opracowywaniu i świadczeniu pomocy zgodnie z celami rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000); apeluje do Komisji o przyjęcie inkluzywnego i intersekcjonalnego podejścia ukierunkowanego na aspekt płci w odniesieniu do wszystkich procesów planowania oraz o uwzględnianie szczególnych potrzeb i praw kobiet, dziewcząt, osób z niepełnosprawnościami, osób LGBTQI+ i innych grup zmarginalizowanych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia znaczącego udziału tych grup w opracowywaniu, wdrażaniu i ocenie programów pomocy humanitarnej; uważa, że w ramach finansowanej przez UE pomocy humanitarnej należy priorytetowo traktować osoby z niepełnosprawnościami, uwzględniając w szczególności potrzeby i priorytety kobiet i dzieci z niepełnosprawnościami, w tym poprzez zapewnienie finansowania lokalnym organizacjom oraz sieciom kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami, które często są najlepiej przygotowane do reagowania na potrzeby, ale najbardziej odczuwają cięcia w finansowaniu;

42. wzywa Komisję do dopilnowania, aby równość płci pozostała priorytetem przy reformowaniu i restrukturyzacji systemu pomocy humanitarnej w ramach tzw. resetu humanitarnego ONZ, przy czym należy zapewnić finansowanie i krytyczne mechanizmy, takie jak

---

25 UN Women, *„At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide"* [W punkcie krytycznym – skutki ograniczenia pomocy z zagranicy dla organizacji kobiet podczas globalnych kryzysów humanitarnych], kwiecień 2025 r.

utrzymanie specjalnego klastra w ramach systemu pomocy humanitarnej, który obejmuje specjalistyczne działania w zakresie przemocy ze względu na płeć, równouprawnienia płci oraz ochrony przed wykorzystywaniem seksualnym i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, jako kluczowe usługi ratunkowe; wzywa Komisję do zadbania o systematyczne wdrażanie rygorystycznej analizy dotyczącej płci, gromadzenie danych dezagregowanych według kryterium płci, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, oceny wpływu w aspekcie płci i o specjalistyczną wiedzę w Komisji na temat płci, aby wspierać takie role w organizacjach partnerskich i w dalszym ciągu wzmacniać stosowanie unijnego wskaźnika równości płci i wieku; z zadowoleniem przyjmuje coraz większą formalizację punktów kontaktowych ds. równości płci oraz wzrost ich liczby, dzięki czemu obecnie takie punkty znajdują się w 99% delegatur UE i 87% służb w siedzibie głównej;

43. ponownie podkreśla konieczność priorytetowego traktowania i udostępniania odpowiednich i świadczonych terminowo usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego we wszystkich działaniach humanitarnych, w tym poprzez wdrożenie minimalnego wstępnego pakietu usług w zakresie zdrowia reprodukcyjnego w sytuacjach nadzwyczajnych oraz przejście na kompleksowe usługi, o ile pozwala na to sytuacja;

44. ponawia apel o pełne wdrożenie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 (2000) oraz jej kolejnych rezolucji przez UE i jej państwa członkowskie; w związku z tym wyraża zadowolenie z postępów poczynionych w realizacji planu działania UE w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa oraz trzeciego unijnego planu działania w sprawie równości płci, a także podkreśla, jak ważne jest przedstawienie przez Komisję czwartego planu oraz potrzeba zapewnienia odpowiednich zasobów na jego wdrożenie; ubolewa, że od czasu uruchomienia trzeciego planu tylko 3,8% wszystkich działań ukierunkowanych na aspekt płci ma za główny cel równouprawnienie płci; wzywa Komisję do dopilnowania, aby aspekt płci uwzględniano jako istotny lub główny cel w 85% wszystkich nowych działań zewnętrznych, oraz aby 20% oficjalnej pomocy rozwojowej w każdym kraju przeznaczano na programy, których jednym z głównych celów jest równość płci;

45. wyraża poważne zaniepokojenie rosnącym wpływem ultrakonserwatywnych, antygenderowych i religijnych ruchów fundamentalistycznych – zarówno w UE, jak i poza jej granicami – które mają na celu podważanie podstawowych praw kobiet i dziewcząt, w tym w kontekście humanitarnym; podkreśla, że takie ruchy często szerzą dezinformację, stygmatyzują usługi w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz osłabiają ochronę kobiet przed przemocą ze względu na płeć; wzywa Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do dopilnowania, aby finansowane przez UE programy humanitarne pozostały mocno zakorzenione w międzynarodowych standardach praw człowieka i równości płci, oraz do aktywnego

wspierania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które stają się celem ataków ze strony podmiotów przeciwnych prawom człowieka;

46. ostrzega przed przemocą instytucjonalną i zaniedbaniami ze strony podmiotów świadczących pomoc humanitarną, w tym przed programowaniem obojętnym wobec problematyki płci, niebezpiecznym środowiskiem dla kobiet i osób LGBTQI+ oraz brakiem odpowiedzialności za nadużycia; wzywa do wprowadzenia wiążących standardów uwzględniających aspekt płci, kompleksowych systemów sprawozdawczości i polityki zerowej tolerancji we wszystkich operacjach humanitarnych finansowanych ze środków UE;

°

° °

47. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych.